

Od redakcji

W pedagogii, która jest zawarta na kartach Ewangelii, odkrywamy pokłady wychowawczej tradycji, które sięgają najstarszych dziejów ludzkości przekazanych na kartach Starego Testamentu i w greckiej tradycji wychowawczej. Rodzące się chrześcijaństwo stanęło w obliczu konieczności odpowiedzi na pytanie o wartość klasycznej myśli wychowawczej, tej wywodzącej się z Grecji, ale i tej, która przychodziła w dziedzictwie starotestamentowym. Było to jedynie fragmentem poważniejszej sprawy, jaką był stosunek rodzącego się chrześcijaństwa do filozofii greckiej, zastanej kultury pogańskiej oraz dziedzictwa judaizmu.

U Ojców Kościoła i pisarzy wczesnochrześcijańskich mamy wiele tekstów wyraźnie odnoszących się do tej sprawy, a także do problematyki wychowania człowieka. Chrześcijaństwo wniosło wiele inspiracji ubogacających dzieło wychowania. Problem ten podejmuje w bardzo kompetentnej analizie artykuł o. prof. Mieczysława Paczkowskiego OFM. Refleksje odnoszące się do *paidei* chrześcijańskiej znalazły swój najpełniejszy wyraz w środowisku aleksandryjskim. Z tego środowiska wywodzili się m.in. św. Klemens Aleksandryjski i Orygenes. W artykule mamy próbę analizy myśli wychowawczej Orygenesesa (ok. 185–254). Autor artykułu pokazuje oryginalność myśli Orygenesesa, który uczył, jak należy przyswoić i wykorzystać nauki z pogańskich studiów świeckich jako narzędzie do interpretacji Pisma Świętego. Bardzo bogata dokumentacja źródłowa zagadnienia oraz szeroka literatura, także najnowsza, pozwolą czytelnikowi wejść w niezwykle interesujące zagadnienie rodzącej się w początkach chrześcijaństwa syntezy kultury helleńskiej i objawienia chrześcijańskiego.

Warto także sięgać do bogactwa myśli wychowawczej zawartej w pismach św. Tomasza z Akwinu. Jeden z elementów tego bogactwa przywołuje ks. prof. Mirosław Mróz, który analizuje dzieło św. Tomasza *Puer Jesus*. Jest to konferencja, jaką do studentów wygłosił Akwinata na temat tekstu z Ewangelii według św. Łukasza 2,

52: „Jezus zaś czynił postępy w mądrości, w latach i w łasce u Boga i u ludzi”. Ks. M. Mróz analizuje myśl św. Tomasza z Akwinu na temat wzrastania oraz wyjaśnia, na czym owo wzrastanie polega, jakie są jego etapy. W tym artykule udaje się autorowi wydobyć piękno myśli wychowawczej św. Tomasza. Mamy tu interesujący sposób dowodzenia, prezentacji swoich racji. Ważne wydają się szczególnie te fragmenty, które mówią o prawie dziecka do wzrastania we wspólnocie. Mimo że tekst ten jest tak odległy czasowo, to jednak lektura artykułu przekonuje, że św. Tomasz to myśliciel, który pozostaje ciągle nauczycielem i mistrzem także dla współczesnych.

Zachęcając naszych czytelników do lektury tych, tak źródłowych tekstów, chcemy także odnotować na łamach tego zeszytu ciekawe prace traktujące o zjawiskach czy nurtach wychowawczych bliższych naszej epoce. Ciągłe przecież toczy się publiczna debata na temat młodzieży, edukacji religijnej młodych, kryzysów religijnych, które ich dotyczą współcześnie. Istnieje także konieczność pisania o potrzebie samowychowania, a także przywoływania sylwetek tych wychowawców i pedagogów, którzy wnieśli w praktykę i refleksję pedagogiczną ważny wkład. Pewne elementy tej dyskusji przekazujemy naszym czytelnikom w tym zeszycie.

Troska o rodzinę jest jednym z ważniejszych zadań, które stają przed współczesnym społeczeństwem. Coraz częściej pojawiają się nowe problemy, jak na przykład narastające zjawisko matek samotnie wychowujących swoje dzieci, stąd pytania o poczucie sensu ich życia. Zmienia się także sposób pojmowania i realizacji rodzicielstwa w nowoczesnych, ekonomicznie zaawansowanych społeczeństwach. Zachęcamy naszych czytelników do lektury tekstów podejmujących próbę odpowiedzi na pytania o te ważne społecznie zagadnienia.

Ks. Jerzy Bagrowicz